

Окремі аспекти розслідування вбивств, що супроводжувалися розчленуванням трупа

Тютюнник Р.С., курсант ННІПФЕКП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Сокиран М.Ф.

При виявленні частин розчленованого трупа перед слідчим стоїть завдання - знайти всі частини тіла убитого, встановити його особу і виявити вбивцю.

Як правило, висуваються наступні версії:

- а) побутове вбивство;
- б) сексуально-садистське вбивство;
- в) ритуальне вбивство;
- г) вбивство з метою трансплантації людських органів (тканин) і т. д. [1].

Пошуки нерідко ведуться тривалий час, причому далеко не завжди вдається виявити всі частини тіла. Розшук часто переноситься не лише в сусідні райони даної області, а й за її межі. Іноді частини розчленованого трупа відправляються багажем залізницею в різні пункти.

При виявленні декількох або всіх частин розчленованого трупа шляхом судово-медичної експертизи потрібно встановити: 1) чи є виявлені частини трупа частинами тіла людини; 2) чи належать вони одному трупу; 3) стать, вік, статура і зріст убитого; 4) коли наступила смерть та її причини; 5) які ушкодження на трупі відносяться до прижиттєвих і до посмертних; 6) яким знаряддям заподіяна смерть; 7) одним або декількома предметами і якими саме розчленовували труп; 8) чи не вбачається в способі розчленування трупа особливих навичок, що вказують на знання злочинцем анатомічної будови тіла.

Встановлення способу розчленування трупа може вказувати на обстановку, умови і місце його розчленування.

Істотне значення для слідчого має визначення виду знаряддя, яким розчленовували труп. Це дозволяє не тільки встановити механізм розчленування і висловити при цьому деякі судження про силу і навички злочинця, а й скласти більш-менш чітке уявлення про саме знаряддя, що, безсумнівно, може полегшити його пошуки.

При виявленні частин розчленованого трупа слідчий повинен ретельно оглянути і дослідити все те, що служило пакувальним матеріалом, звертаючи увагу на спосіб виготовлення пакувальних матеріалів, їх вичинку, забарвлення, індивідуальні особливості, на різні помітки, написи. Все це може мати значення для розшуку і викриття злочинця, а також для ідентифікації пакувального матеріалу з предметами, які можуть бути знайдені і вилучені при обшуку в квартирі обвинуваченого.

Радянські наукові дисципліни відповідного профілю аж до самого кінця 20-го сторіччя вважали, що розчленування трупа вбивцею має місце при спробі приховування слідів злочину, для зручності його транспортування і т.п. прагматичних міркувань. Хоча вже на початку 80-х рр. 20-го століття американська криміналістична наука довела наявність у серійних злочинців елементів «гри з трупом» і постмортальних маніпуляцій, пов'язаних з розчленуванням тіл, радянські кримінологи довгий час не визнавали американський досвід, очевидно, вважаючи, що

природа вітчизняних збоченців принципово відрізняється від такої у американських [2, с.4].

Як показує слідча практика, до розчленування трупа зазвичай вдаються вбивці, що знаходилися з убитим в тих чи інших відносинах: близькі, родичі, знайомі. Ось чому при виявленні розчленованого трупа у слідчого не без підстави може виникнути версія про те, що вбивство могло бути скоєно будь-ким із родичів або знайомих загиблого. Така версія має бути перевірена дуже ретельно.

Список використаних джерел:

1. Абраменкова В. С. Выдвижение следственных версий при расследовании убийств, связанных с последующим расчленением трупа: (анотация) [Електронний ресурс] / В. С. Абраменкова // Сибирский Юридический Вестник. - 2005. - №1 - Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/doc/document.asp?docID=1208742>

2. Ракітин А. І. Социализм не порождает преступности [Електронний ресурс] / А. І. Ракітин // - Загадочные преступления прошлого - 2008-2009 - Режим доступу: http://murders.ru/USSR_serial_killer_history_4.html

Сутність судового контролю у кримінальному провадженні

Червінська С.О., курсант ННІПФПСКМ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Мельник О.В.*

Ідея про судовий контроль за досудовим слідством активно обговорювалася і за часів КПК 1960 року. Однак погляди вчених-юристів з цього питання завжди були суперечливі. Одні автори, взагалі не підтримуючи цю ідею, виходили з того, що суд контролює досудове слідство лише після того, як кримінальне провадження (справа) передане на судовий розгляд. Суди не повинні зв'язувати себе рішеннями до розгляду справи по суті.

Прихильники ідеї судового контролю за досудовим слідством вважають, що тільки суд, будучи незалежним від зовнішнього впливу і вільним від функції обвинувачення, може бути дійсним гарантом прав і законних інтересів усіх учасників кримінального судочинства, може реально і швидко відновити порушені права, забезпечити законність і об'єктивність дій і рішень органів досудового слідства. При цьому одні представники такої позиції виступають за судовий контроль за всіма діями і рішеннями, прийнятими на стадії досудового розслідування, інші – пропонують обмежити контрольні дії суду за допомогою встановлення кола питань, що підлягають судовій перевірці.

Викладене дозволяє відзначити, що становлення і розвиток інституту судового контролю за досудовим розслідуванням у нашій країні відбулися під впливом декількох факторів.

По-перше, усе це стало результатом реалізації судово-правової реформи в Україні, одним з основних завдань якої є захист прав і свобод людини при здійсненні правосуддя. При цьому кінцевим результатом судової реформи повинно стати створення такої системи кримінального судочинства, де будуть забезпечені як інтереси суспільства і держави в сфері боротьби зі злочинністю, так і права учасників кримінального процесу, в тому числі осіб, підозрюваних і обвинувачуваних у вчиненні злочинів.